

Změna Vyhlášky o Národním parku Bayerischer Wald
Uplatňování Zákona o posuzování vlivu na životní prostředí (UVPG)
Souhrnné prohlášení dle § 44 odst. 2 č. 2 UVPG
s informacemi o monitorovacích opatřeních (§ 44 odst. 2 č. 3 UVPG)

I. Souhrnné prohlášení

V rámci vyhláškového procesu provedlo Státní ministerstvo pro životní prostředí a ochranu spotřebitele podle §§ 33 ff. UVPG na dobrovolné bázi Strategické posouzení vlivů na životní prostředí (SEA), aby byly zavčas zjištěny, popsány a vyhodnoceny vlivy na životní prostředí. S ohledem na polohu na hranici s Českou republikou, resp. s Národním parkem Šumava je při tom nutno sledovat také přeshraniční dopady na životní prostředí (§§ 60 ff. UVPG).

Předmětem SEA jsou zamýšlené změny vyhlášky o Národním parku Bayerischer Wald. Centrálním prvkem SEA je Zpráva o životním prostředí (§ 40 UVPG), která byla zpracována za pomoci externí kanceláře a provedení scopingu dle § 39 UVPG, a do které byly od 22.11.2021 do 31.01.2022 dle §§ 41 f. UVPG zapojeny instituce a veřejnost. Byly rovněž realizovány veškeré potřebné procesní kroky přeshraničního Strategického posouzení vlivů na životní prostředí (přeshraniční účast institucí a veřejnosti, §§ 60 ff. UVPG).

Státní ministerstvo pro životní prostředí a ochranu spotřebitele prověřilo po ukončení zapojení institucí a veřejnosti (předběžná) vyjádření a hodnocení zprávy o životním prostředí při zohlednění stanovisek a vyjádření, která mu byla poskytnuta dle 43 odst. 1 UVPG, a dospělo k závěru, že obsah vyjádření a hodnocení zprávy o životním prostředí nevyžaduje provedení žádných úprav. Platí to zejména pro prověřování možných alternativ. Rozšíření Národního parku nemá z pohledu prostorového ani obsahového jinou alternativu.

Po konzultaci se Správou Národního parku lze konstatovat, že záměr rozšířit území Národního parku v plánované podobě nemá alternativu. Rozšiřující plocha plynule navazuje na stávající území Národních parků Bayerischer Wald a Šumava (Česká republika). Na rozšiřující ploše se také vyskytují subpopulace takových hodnotných druhů, jež lze najít i v obou stávajících Národních parcích. Záměr doplnit a rozšířit biocenózu těchto druhů s jejich habitaty v návaznosti na území Národního parku a v bezprostřední prostorové blízkosti s českým Národním parkem, a to zejména prostřednictvím plánovaného velkoplošného rozšíření, nemá alternativu. Rozšíření o jiné plochy by nepřineslo tuto přidanou hodnotu z hlediska ochrany přírody a neumožnilo by ani realizaci společných rozvojových příležitostí s Národním parkem a šumavským regionem jako takovým.

Varianta pokračovat v realizaci zásahů proti kůrovci v současném plošném rozsahu, resp. do roku 2027 pouze postupně omezovat plošné regulační zásahy proti kůrovci, jak to předpokládá stávající Vyhláška o Národním parku, by znamenala nepříznivé dopady na přírodní rovnováhu Národního parku. V této variantě by se nemohly projevit ekologické přínosy okamžitého převedení rozvojové zóny do režimu přírodní a rekreační zóny. Pokračující zásahy proti kůrovci v rozvojových zónách, a tedy v neposlední řadě i v částech (vysoko)horského lesa, by vedly k dalšímu ekologickému zatížení v těchto oblastech a byly by v rozporu s cílem stanoveným v § 3 odst. 1 Vyhlášky o Národním parku zajistit působení přírodních sil prostředí a nerušenou dynamiku biotických společenstev.

Do prověření a závěrečného hodnocení byla zahrnuta doručená stanoviska a vyjádření od institucí a veřejnosti, včetně příhraničních účastníků. Celkem bylo od institucí a veřejnosti doručeno 25 stanovisek. Nebyly vzneseny žádné námitky, bylo předloženo několik podnětů.

Od navrhovaného zahrnutí dalších arondačních ploch Správy silniční výstavby v Reschbachtalu bylo ve výsledku upuštěno, protože nemohou zejména kvůli existujícím požadavkům na péči představovat potenciální plochy procesní ochrany a jejich zahrnutí by tak nepřineslo žádnou přidanou hodnotu.

Podněty a požadavky týkající se prostoru rozšíření, zejména plánovaných nových zařízení infrastruktury, dopravní koncepce a opatření na odklonění návštěvníků, jakož i konkretizace opatření na podporu ohrožených druhů jako např. tetřev hlušec a jeřábek lesní i dalších předmětů ochrany, byla předána Správě národního parku, do jejíž kompetence spadá další realizace uvedených opatření.

Nejasnosti ohledně ochrany původního stavu, týkající se například využívání obecních zdrojů vody nebo dalšího provozu sjezdovek, jsou vyřešeny.

Co se týká podnětu klasifikovat v rámci dalšího postupu státní silnici vedoucí z parkoviště na Wistlbergu / křižovatka Zametzersteig/Buchwaldstraße (návrší Finsterau s běžkařským střediskem) až ke státní hranici nově jako soukromou cestu, resp. ji převést do majetku Správy národního parku coby prevence budoucí situace, kdy by se na chráněném území národního parku nacházela silnici vysoké třídy, byly se zapojením Správy národního parku prověřeny veškeré body přednesené z hlediska silniční výstavby s tím výsledkem, že nejsou v rozporu s rozšířením.

Další požadavky a podněty, zejména na zřízení situační ochranné zóny lesa podél B11 mezi Bayerisch Eisensteinem a Ludwigsthaalem v závislosti na zbylém podílu smrků a příslušném tlaku napadení, další prostorové a metodické úpravy způsobu boje s kůrovcem včetně vědeckého doprovodu na náklady národního parku a za jeho značné účasti, již byly zohledněny, resp. budou podněty zpracovány v rámci aktualizace plánu národního parku, která bude následovat po vyhláškovém procesu. Spolupráce se Státním ústavem pro lesy a lesní hospodářství v oblasti boje s kůrovcem existuje již dlouhá léta a měla by pokračovat i nadále, stejně samozřejmě je i pokračování rozhovorů u kulatého stolu.

Projekt se celkově setkává s velmi kladným ohlasem, souhlas byl výrazně vyjádřen již v přípravné fázi, provázené zejména Správou národního parku.

Ukazuje se, že na základě posouzení všech relevantních vlivů na životní prostředí na cíle ochrany předmětů ochrany Lidé, Živočichové, rostliny a biologická rozmanitost, Půda, Voda, Klima a ovzduší, Krajina i Kulturní dědictví a jiné hmotné statky nebude mít nová Vyhláška se svými předpokládanými dopady žádné negativní vlivy na výše uvedené předměty ochrany. Rovněž s vysokou pravděpodobností, která hraničí s jistotou, nedojde ke střetům plynoucím z cílů na ochranu jednotlivých předmětů. Naopak lze předpokládat, že nová Vyhláška posílí ochranu předmětů ochrany ve větší míře než doposud. Je to patrné nejen při posuzování jednotlivých aspektů, ale také při analýze vzájemného působení. Pokud jde o možné přeshraniční vlivy, tak lze rovněž očekávat, že nová Vyhláška přispěje k tomu, že se již existující pozitivní vlivy na přírodu a krajinu zintenzivní a stabilizují. Nová Vyhláška pro Národní park Bayerischer Wald nebude mít žádné vlivy na životní prostředí, které by nebyly v souladu s platnými cíli ochrany přírody a životního prostředí nebo cíli ochrany jednotlivých předmětů ochrany dle UVPG. (*viz Všeobecně srozumitelné shrnutí Zprávy o životním prostředí, str. 60*)

II. Monitorovací opatření

Určité postupné negativní vlivy mohou vyvstat nanejvýš v důsledku intenzivnějšího vlivu rekreačních aktivit v oblasti stanovišť živočišných druhů citlivých na rušení. Podstatné habitatové prvky pro některé živočišné jsou známy (např. stromy, kde tetřevi nocují), takže je možné předem přijmout vhodná opatření pro usměrnění pohybu návštěvnické veřejnosti. Nelze však tímto principiálně odůvodnit požadavek na kontrolní nebo monitorovací opatření. Jako preventivní opatření by však měl být pohyb návštěvníků ve zvláště citlivých částech rozšiřující plochy usměrněn, aby se tak předešlo negativním vlivům. (*viz Popis monitorovacích opatření na str. 59 Zprávy o životním prostředí*)